

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Organtivvs Brixienſis Ad Viſitatoreſ Indiarvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

Adhæc allatum nobis est, in fata concessisse Arimis Regem Andream fratrem germanum Regis Bartholomæi, qui anno proximè elapso fidem susceperat. At qui filium, qui in regnum successerit, cum is ethnica adhuc sacra ruceatur, cœpisse Christianos acriter persequi. Nihilominus spem esse ipsum quoque cum regni sui subditis ad orthodoxam religionem accessurum; quandoquidem iam tractaretur de filia quadam Regis Bartholomæi in matrimonium ei tradenda, *quam non nisi recepta Religione habiturus esset.* Hisce diebus quamplurimos ex nostris in diuersa regna amandauimus, ab ipsis Regibus & principibus requisiti, vt Diuini verbi sementem inibi facerent. Vnde messem non contemnendam expectamus; Nam & excepti sunt illi à regibus perbenignè, & omni beneficiorum genere cumulatè adiuti. Successuum horum omnium gloria omnis & honos Diuinæ Maiestati adscribenda.

ORGANTINVS BRIXIENSIS AD VISITATOREM INDIARVM.

IGressus solatium ex tuæ Paternitatis literis, tum & non contemnendo operariorum numero, quos præsentis anno in hanc messem ad nos misisti, percepimus. Quo quidem subsidio recepto mirificè recreati sumus, prorsusque animati, vt nullo deinceps cum fastidio in operoso hoc negotio nos exerceamus. Quæ nuper admodum ex locis Meæco vicinis nobis nunciata sunt, gratissima fuere auditu, vt pote quòd fides Christiana nullo impedimento latissimè propagetur. Equidem gaudium hoc nostrum, ex eo successu conceptum, alius putauit impartiendum. Scripsi itaque de iis rebus ad Patrem Franciscum Cabralem fusissimè, vt scriptum illud, aut saltem exemplar narrationis ad te deferendum curaret, quod vtrique facturum confido. continentur etenim multa, quæ omnium certè piorum animos magna consolatione subleuent. At imprimis recensetur ab initio Quadragesimæ ad hanc vsque diem vltra septem millia hominum ab idolorum cultu ad Christianæ vitæ rationem traducta, & spem esse multo plures breui in viam hanc salutis reuocatum iri. Cum tamen verendum sit, ne ob paucitatem nostram officio huic pro rei necessitate plenè satisfieri possit, desideramus, vt Paternitas tuæ coadiutores nobis suppeditet. duo et-
enim

enim sacerdotes, qui soli hîc confedimus, cum tertio quodam
coadiutore, tanto oneri ferendo non sufficimus. Quandoquidem
verò è profectu, qui his locis fiat, ingens commodum & utilitas
ad vniuersos Iaponios redundatura sit, atque adedò Christiano-
rum omnium interlit, eo quòd gens hæc inter cæteros Iaponiæ
populos eruditionis, morum, simulque nobilitatis præstantia
principatum teneat, maximè operapertium foret, multos eòs-
que idoneos operarios huc mitti, vt ne horum defectu & inopia
tantæ fœcunditatis ager incultus obsolescat, aut saltem non
tam opimi prouentus, quam promittit, colligi queant. At om-
nino Paternitas tua persuasum habere debet, eos, qui mittendî
sunt, ex omni numero selectos esse debere, qui neque vulga-
ris sint doctrinæ, & exacto iudicio prudentiaque excellent,
vt cum hoc populo ritè & cum laude tractare valeant; apud
quos equidem post tot iam etiamnum annos, quibus hîc vi-
xi, rudis adhuc & nouitijs videor; tanta in eis sapientia
& ingeniorum acrimonia elucescit. Exædificauimus hîc tem-
plum, non inconcinnum, in honorem Assumptionis Diuæ
Virginis, imposito hoc titulo, *quia eo illucescente festo* Pater
Franciscus Xauerius primùm ad hanc Insulam delatus est. Æ-
des hæc certè tam insigne artificium ostentat, vt non CHRIS-
TIANORVM tantùm, verùm etiam gentiliùm oculos in se
rapiat. Iamque quantumuis non sine multo fastidio, ad fasti-
gium tamen vsque & ad normam absoluta est. Speramus por-
rò ex opere hoc tanto cum labore elaborato Christiano nomini
non mediocre ornamentum gloriosa cum celebritate accessu-
rum. Quinimo iam huius non obscura indicia se produnt. Si-
quidem cum ingens esset odium, quo priùs in nos inardescabant,
& multo major contemptus, quo nos Meacensis huius ditionis
incolæ dedignabantur; è contratio nunc omnes honorificè no-
bis assurgunt, neque reperitur quispiam, qui vel nobis vel reli-
gioni obloquatur. Deo autem ante omnia, ob hæc sua in nos
beneficia, gratiæ agenda. Neque verò religioni in Meaci tantùm
prouincijs feliciter succedit; verùm etiam bonus & suauissimus
odor hic doctrinæ Christianæ ad vltimos vsque Iaponæ fines pe-
netrauit, sic vt iam, nemine contradicente, passim & propalam
nostræ Religionis saluferum Euangelium denunciatur. Præter-
ea alia duo templa à fundamentis educta sunt, spatiosa & perpo-
lita, alterum in arce Sangæ, alterum in Vocaiama. Rogatum
te habeo, vt, quantus tibi erga Deum amor est, tanto studio apud
Indos istic nobiles & potentiores agas, quo aula aliquot, seu
panni

panni stragulati in ornamenta templorum nobis transmittantur. Iaponii etenim circa hæc plurimum curiosi sunt, & in exteriorum sanctorum seu pagodorum suorum ornatum dedita opera incumbunt. Quicumque porro tam piæ munificentiæ opere Ecclesiæ dignitate augebunt, erunt & ipsi participes fructus, quem ex eo per Iaponæ has provincias colligere erit, & Diuinam gratiâ copiose acquirant, tanquam coadiutores amplificati fidei, cum gentiliū animi textilibus picturis & variegato templorum cultu ad fidem sensim pelliciantur. Sollemniter hæc diuersis temporibus ingens multitudo iucundissimas inter congratulationes & miras animorum voluptates baptismō lustrata est, & variis in locis Crucis aliquot excelsas effigies reuerenter & deuotè ereximus. Sic ut multi gentiles, quantumuis adhuc sanctæ Crucis mysteria & virtutem ignorarent, moti solummodo Christianorum hoc, quem stupentes inueiebantur, feruore, baptismi communionem ultro expeterent. At verò diabolus cum fidei Christianæ tam prospero cursu succedere non ferret, gentiliū aliquot faucibus obsessis, per hos vociferabatur; cruces illas Iaponicarum legum obseruantiam abolituras, tempestiuè proinde malo huic occurrèdum, alioquin de Iaponæ salute actum esse, & deos regionis in alias provincias emigraturos. In monte quodam deserto, & admodum excelso, tribus hinc leucis distito pagodum est, diabolo imprimis consecratū, ad quod Iaponii concurrere solent vindictam contra inimicos suos, & ad alios sceleratos actus fauorem & opem ut implorent. Atque hæc de causa idolum hoc gentilibus formidabile est, & trepida ueneratione colitur. Locum hunc Bontii quamplurimi inhabitant, & circa sacri ornatus & aliarum rerum curam intenti uisitatis suis ceremoniis incumbunt. Quotiescunque ego Christianis nostris comiratus urbe egredi solebam, & montem hunc cum suo fano in conspectu haberem, toties declarabam quanto desiderio torqueret pagodi illius excidendi, & locum hunc, extructo templo, Michaëli Archangelo consecrandi; & cogitare me proceram ibi in montis cacumine cruceem erigere; uide à toto Meaco uideri & adorari posset; uideri enim mihi rem indignissimam, eum, qui ob superbiam suam à cælo præcipitatus esset, in loco nunc tam sublimi adoratum diuinis honoribus affici. Quas meas voces existimo ad Bontiorum, quibus huius templi cura delegata est, aures delatas. Nabonangam enim adeuntes, apud hunc de iis querebatur; orantes ut iuberet, ne idolum illud tolleremus, cum persuasione, ueteri se, ne, si tollatur, multa incommoda in sui ultionem ipsis adferat. Porro ego quidem confido Christi Domini nostri seruos

seruos præualituros; atque adeò, diuina me animante gratia, par
 mihi videor vniuersis monasteriis, & horum gentilium pagodis
 demoliendis, inque fumum & cinerem penitus redigendis, vt
 hoc modo humani ille generis antiquus hostis, superbia sua con-
 temptim conculcata, maiore indignationis tormento discrucie-
 tur. Cùm autem tua Paternitas huc venerit, non est ambigendum,
 quin Dominus DEVS aliquam viam ostensurus sit, qua id ad effe-
 ctum deducatur. Neque difficile erit, capite huius idololatriæ de-
 jecto, membra quoque humi fundere, prorsusque quicquid pago-
 dorum per omnem laporem residuum est, diuino adjuutos auxi-
 lio, ad maiorem sui Numinis gloriam & celebritatem funditus
 eradicare. In regno quodam eorum, quæ Meaci dominatum ag-
 noscunt, in quo supra quatuor hominum millia magna ex parte
 hoc anno Christianæ fidei testimonium & sanctum baptisma ad-
 cepti sunt, princeps regionis potestatem nobis fecit, vt eos, qui se-
 ctam Voiaquam sectantur, ab errore reduceremus, simulque aliis
 omnibus fidem annuntiarem, vt, qui vellet, hanc acceptaret,
 permisso cuilibet libero arbitrio viuendi, prout expedientissi-
 mum ad animæ suæ salutem esse censebit. Accidit autem dum
 nos ad sanctam expeditionem præpararem, vt veterator diabo-
 lus figuram induens certi cuiusdã hominis senio venerandi, qui
 Tirigim illis vocatur, quæque decantatis ei laudibus, & hymnis,
 pro Deo habent & adorant, in principis illius conspectum se da-
 ret. Et quoniam eo die prospera ei nonnulla ex voto & ad volun-
 tatem fluxerant, Tirigim illius fauori omnem hanc fortunam at-
 tribuit. Atque mox solenne ei festum instituit, exhibito proceri-
 bus splendido admodum epulo; totusque is dies laudibus & hym-
 nis ei dæmonio concinendis transactus est. Cetera quoque turba
 ceremonias suas exercebat, & sacerdos eorum discursans calidã
 singulis aspergebat. Dum verò hoc agit, inuasit in eum dæmon,
 (quæ isti Deum Tirigim esse arbitratur) & cœpit per sacerdotem huc
 horrendum exclamare, tandemque grauiter queri; sublatos sibi
 seruos suos omnes, quod se valde affligat, vtpote qui ipsemet nunc
 inseruire sibi cogatur; eoque magis dolere id sibi, quod ii erepti si-
 bi forent interea dum domo abiens in montibus versatus fuerit,
 præsentem enim se tantam iniuriam & vim laturum non fuisse. Tum e-
 tiam multum de me lamentando conqueri; namque vice quadam,
 cum à baptismatione 400. hominum redirem, pagodum eius cum Chri-
 stianis, qui mecum erant, ingressus statuas omnes, quas offenderim,
 solo colliserim, quibus reliqui illico capita, nec non alia membra,
 detruncabant. Has inter duas leonum cõspiciebantur effigies, qui (vt

gentiles referunt) huic Deo famulantur. Iam interea dum pridem
 ceptus ille cum tota multitudine festum ageret, & homo is maligno
 spiritu obsessus horridos clamores magis magisque intendit, ecce
 tibi in eos repentinum saxorum imbrem; qua tempestate per-
 culsi diuersi omnes in fugam se effundunt; sic ut ex 20. hominum
 millibus, qui solennitatem eam celebrabant, nemo omnium in-
 remanserit. tanta saxorum ingruerat & pluebat copia, tantaque
 omnium erat consernatio; neque mente concipere potuerunt, unde
 denam aut à quo lapides ii iacerentur. Equidem coniectura mihi
 persuadebam ab Angelis eos, qui pro omnipotentis Dei gloria
 praeliarentur, grandinario lapidum hoc iactu peti. At reuera fieri
 poterat ut, si res aliquantum processisset, daemones id ipsum pro-
 digium imitaturi, simulque populum, aduersus me reliquosque
 Christianos prouocatum, concitaturi fuissent. Sciebant etenim
 omnes me esse eum, qui demonium illud ministris suis priuaueram.
 Hoc autem prodigio Christiani maiores, quam vnquam antea, ani-
 mos cepere, & in fide sustinenda sese obfirmarunt. Videbant nam-
 que Iaponiorum deos non esse eius potentiae, ut prioribus ademp-
 ptis, alios sibi seruos conquirerent, neque etiam eorum, quos ha-
 berent, tutelam sustinere posse. Atque hoc modo concedere ce-
 perunt & fateri imposturis, prestigiis, & mille artibus à daemone
 excogitatis hactenus se delusos & seductos fuisse. Nec mora, Chri-
 stiani sublimem crucem ad alterum lapidis iactum à pagodo illi
 erexerunt, ut daemone ei hoc obiecto irritatam magis magisque
 rabiem & dolo rem augerent. Plura ut scribam non vacat; auocor
 namque ut confessionem recipiam à Christianis Cauachi; qui iam
 ad bellum accincti intra triduum in expeditionem profecturi
 sunt. Sanctis sacrificiis & orationibus tuæ Paternitatis ut plurimum
 me commendo. Meaco, diui Matthæi festo, 1577.

IOANNES FRANCISCVS STEPHANO-
 NVS AD PATREM VISITATOREM.

ANNO proximè elapso scripsi Paternitati tuæ, iis consolati-
 onibus erectus, quibus solis Deus Opti. Maxim. conscius
 est animam meam inter has mundi afflictiones tranquillitati
 redditam expleri. Ideoque, quantumuis tam remotis in or-
 bis partibus constitutus essem, ut nihil à Paternitate tua literarum
 recipere potuerim, idcirco tamen omittere nolui, quin officium
 hoc suum his paucis prauenirè. A nostris nuntiatur incolu-
 mes esse ipsos, & diuina indulgènte gratia, bene se habere omnia.

Pet